

Pravilo za finančno podporo razvoju – ne stavi samo na enega konja

Pogledali smo, kje so viri financiranja za vlaganja v inovacije v kmetijstvu, kateri so najbolj primerni za uporabnike inovativnih produktov in kateri za njihove ponudnike

F JANA PETKOVŠEK ŠTAKUL
jana.petkovsek@finance.si

Razvoj za sabo vedno pogejne vlaganja. Inovativna podjetja bodo dovolj denarja za pospešen razvoj produkta v Sloveniji težje našla, tudi če jim uspe prepričati katerega od skladov tveganega kapitala, zato se jih večina prej ali slej obrne po denar v tujino ali začne sodelovati pri evropskih projektih.

Nekaj virov za začetni razvoj in za manjše projekte sicer zagotavljajo Slovenski podjetniški sklad, SPIRIT in MGRT, medtem ko imajo uporabniki inovativnih rešitev za posodobitve na kmetiji na voljo razpise MGRT, ministrstva za kmetijstvo, Slovenskega regionalnega razvojnega sklada ter seveda bančne vire.

Spomladanski razpisi kmetijskega ministrstva

Na ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pri vseh javnih razpisih, ki so namenjeni posodabljanju kmetijstva in jih izvajajo v okviru

podukrepa 4.1 Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva iz Programa razvoja podeželja 2014-2020, podpirajo tudi naložbe v nakup inovativnih tehnologij in digitalizacije. »Če tovrstni stroški niso opredeljeni v katalogu stroškov in najvišjih priznanih vrednosti, morajo upravičenci k vlogi na javni razpis priložiti tržno primerljive pisne ponudbe najmanj treh ponudnikov, pri čemer se pri izračunu priznane vrednosti stroškov upošteva vrednost ponudbe z najnižjo ceno,« poudarjajo na MKGP. Letos bodo v okviru podukrepa 4.1 predvidoma objavili osem javnih razpisov v skupni vrednosti 80 milijonov evrov.

Maja naj bi v okviru sklada Evropske unije za okrevanje objavili javni razpis za prilagoditev kmetijskih gospodarstev na podnebne spremembe (MO4.1), junija v podporo za pilotne projekte ter za razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij (MO16.2) ter v podporo za skupno ukrepanje za blažitev podnebnih sprememb ali prilagajanje nanje ter za skupne pristope k okoljskim

projektom in stalnim okoljskim praksam (MO16.5).

Maja bodo podprli tudi naložbe v gradnjo širokopasovne infrastrukture (v regijah Pomurska, Koroška in Podravska) ter prilagoditev kmetijskih gospodarstev na podnebne spremembe, junij prinaša denar za pilotne projekte ter za razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij ter za skupno ukrepanje za blažitev podnebnih sprememb ali prilagajanje nanje ter za skupne pristope k okoljskim projektom in stalnim okoljskim praksam.

Banke v podporo kmetijstvu

»Večino posodobitev na kmetiji v banki obravnavamo kot investicijo, ki bo kmetovalcu omogočala boljši izkoristek zmogljivosti, zato odplačila najetih finančnih virov za ta namen prilagajamo dobi, v kateri bo kmetija ustvarila ustrezen denarni tok za odplačilo najetih posojil oziroma lizingov,« poudarjajo na NLB. Kmetovalcem tako kot vsem drugim podjetjem ponujajo tako kratko- kot tudi dolgoročne vire financiranja. V pa-

ketu rešitev jim ponujajo tudi lizing za vozila in opremo.

Kot banka pa v novoustanovljena podjetja ne vlagajo semenskega kapitala. »Podjetjem, ki na trgu poslujejo več kot dve zaključeni poslovni leti, pa ponujamo različne oblike financiranja tako za potrebe financiranja kratkoročnih stroškov poslovanja kot tudi srednje- in dolgoročne vire za financiranje širitve poslovanja zaradi razvoja novih izdelkov,« naštevajo v NLB.

Agroživilski trg je eden primarnih ciljnih skupin Deželne banke Slovenije. Ta med drugim ustvarja zanje specifične storitve, ki se prilagajajo ciklom dejavnosti na kmetijah ter njihovim potrebam po večjih vlaganjih na kmetijah. »Mislimo tudi na mlade generacije in mlade prevzemnike. Skratka, vsak posameznik kot tudi pravna oseba na agroživilskem trgu lahko v naši banki najde finančne storitve, ki jih od finančnega partnerja potrebuje.«

Tako v DBS kmetovalcem ponujajo ugodna posojila, ki so namenjena njihovi dejavnosti, kot so hitra posojila, posojila za nove naložbe, ki znašajo tudi do pol milijona evrov, odplačilna doba pa je 20 let, posojila za druge različne namene, kot so nakup mehanizacije, zemlje, urejanja zemljišč, razvoj dejavnosti ..., pa tudi setveno, trgatveno oziroma žetveno posojilo, ki je torej prilagojeno ciklom kmetijske proizvodnje, ga pa mora prejemnik odplačati v letu dni.

Od semenskega kapitala do skladov tveganega kapitala

Javni razpisi semenskega in tveganega kapitala v okviru Slovenskega podjetniškega sklada so namenjeni inovativnim podjetjem, ki imajo inovativen poslovni model, izdelek, storitev ... Prijavitelji so torej lahko tudi »agri-

tech« podjetja, »a morajo ustrezati pogojem javnega razpisa, ki zaradi vključenosti državnih pomoči omejujejo oziroma izključujejo podjetja, ki delujejo v segmentu dejavnosti, ki sodi na raven SKD20081 oziroma NACE Rev. 22 A: Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo,« poudarjajo na SPS.

»Razmisliti moraš, ali je prijavljanje na razpise smiselno in kaj želimo doseči. Če želiš resen razvoj in hiter prodor na trg, je iskanje izdatnejših virov nujno. Mi smo začeli z domačimi razpisi SPIRIT, nato pa smo se obrnili na sklade tveganega kapitala v Sloveniji,« pojasnjuje Matej Štefančič, soustanovitelj in direktor podjetja Efos, ki je izdatnejšo injekcijo prejel na Slovenskem podjetniškem skladu na javnem razpisu LF10 - Kapitalske naložbe Republike Slovenije v družbe tveganega kapitala. Podjetje dobilo 1,4 milijona evrov prek družbe tveganega kapitala Prvi sklad DTK.

»Še zdaj se prijavljamo na razpise, vendar na evropski ravni, kot sta Obzorje 2020 in Green Deal. Prijavili smo tudi projekt na MGRT (Spodbude za raziskovalno-razvojne projekte 2) in bili uspešni. Za obratni kapital pa smo se v preteklosti obrnili na SID banko.« Podjetje lahko velike razvojne korake dela v zadnjem letu tudi zaradi evropskega zelenega dogovora. Ta med drugim daje prednost ekološki pridelavi in zato pridelovalci marsikaterih zaščitnih sredstev ne smejo več uporabljati. »Posodobitve v kmetijstvu tako sploh niso več vprašanje, ampak nuja.«

V letu 2019 je vanje vložil nizozemski sklad tveganega kapitala Pymwimic. Pozneje so svež kapital dobili še od japonskega proizvajalca kmetijske mehanizacije Kubota Corporation in italijanskega Oltre Venture. »Hitreje rasteš, večja je

potreba po finančnih injekcijah, zato se hitreje obrneš v tujino. Kar je dobro - je potrditev, da je to, kar delaš, globalno potrebno, poleg tega je večina naših strank v tujini, pa tudi zneski, ki jih potrebujemo, so višji. Kolikor mi je znano, sistem skladov tveganega kapitala v Sloveniji tega ne zagotavlja,« opisuje Štefančič.

V času, ko so veliko obiskovali različne mednarodne dogodke, jih je prepoznala tudi Rabobank s programom za startupe FoodBytes. »Medtem ko smo še lani gledali, kakšen je potencial za naš produkt, zdaj ta potencial izkoriščamo,« pomen vlaganj v rast prodajne mreže, razvoj trženjskih aktivnosti in v razvoj produkta opisuje Štefančič.

Hkrati želijo osvojiti dva trga

Za iskanje izdatnejšega razvojnega denarja so se že kmalu na začetku odločili tudi v Juicy Marbles (Bevo), ki je med drugim dobil investicijo Silicijevih vrtičkov, kot je pojasnil Gregor Rebolj, ustanovitelj tega sklada. Tilen Travnik, soustanovitelj Beva, spodbuja tudi druge proizvajalce »agrotech & food« v razvojne korake ob pomoči SPS in razpisov MGRT, a za hiter prodor na tuje trge je denar iz skladov tveganega kapitala odločilnega pomena.

»Že na začetku smo stopili na vlak tveganega kapitala. Industrija je dobro razvita, pričakovanja so jasna. Mi želimo hkrati hitro rasti na evropskem in ameriškem trgu, in če bo treba, bomo odprli podjetje tudi v ZDA. Pred seboj imamo še več deset pogovorov z vlagatelji,« ambicije razkriva Travnik. Bevo je bil med drugim lani sprejet v Y Combinator v Silicijevi dolini, uspešni so bili tudi v Singapurju.

TATJANA KMETIČ ŠROF

■ V prihodnjih 20 letih se bodo vsi kmetijski procesi in opravila revolucionarno posodobili oziroma spremenili. Po nekaterih podatkih je mogoče že zdaj 57 odstotkov celotne kmetijske pridelave robotizirati. Katere korake mora v kmetijstvu nujno narediti Slovenija, bo dal odgovor webinar Kje v kmetijstvu so priložnosti za razvoj, ki bo danes, 25. marca, ob 18.30.